

WAGNERIANA CATALANA Nº 2 ANY 1995

TEMA 8. ALTRES COMPOSITORS 8.1. WAGNERIANS CATALANS

TÍTOL: **CONVERSA AMB EL MESTRE PICH I SANTASUSANA**

AUTOR: *Eva Muns, María Infiesta, Jordi Mota, Joan Gómez*

Joan Pich i Santasusana. Compositor.

Va néixer a Barcelona l'any 1911. Deixeble de Scherchen. Va ser director de nombroses orquestres, cors i bandes, principalment de l'àmbit català però amb extensió a la resta del país. Destaca el període en què va dirigir l'Orquestra Filarmónica de Las Palmas.

Ens trobem al domicili particular del Mestre Joan Pich i Santasusana, a Badalona, qui molt amablement ha acceptat col.laborar amb l'ASSOCIACIÓ WAGNERIANA, per a contestar les nostres preguntes. Són presents a la conversa la senyora María Infiesta, la senyora Eva Muns, el senyor Jordi Mota, membres de l'ASSOCIACIÓ WAGNERIANA i el senyor Joan Gomez, professor de trompa de la Banda Municipal de Barcelona, amic i admirador del Mestre Pich.

Iniciem la conversa mostrant al Mestre Pich un programa de mà d'un concert celebrat l'any 1935, dirigit per ell mateix.

MESTRE PICH: En tinc un record molt bonic d'aquest concert. Em va emocionar molt perquè el vaig dirigir també a Montserrat, bastants anys més tard, amb la Banda Municipal de Barcelona. En uns festivals celebrats a Montserrat vàrem fer dos concerts, un d'ells dedicat a Wagner. Varem tocar "l'Encís del Divendres Sant", de "Parsifal". Es començava a fer fosc, amb una boira que baixava de les muntanyes, que les veies dibuixades, cantaven uns ocells que passaven per allà... una meravella...!

MARÍA INFIESTA: *Hi havia persones a la seva família que es dediquessin a la música? I vostè, Mestre, ho va tenir clar des de petit que s'hi volia dedicar?*

M.P: La meva mare tenia una veu bastant bonica. El director de l'Escola Municipal de Música, el Mestre Nicolau, va cridar el meu avi matern i li va dir que la meva mare tenia condicions i que es podria dedicar al cant. El meu avi no ho va voler de cap manera; va associar la idea de cantant amb una vida frívola. I ella es va considerar fracassada.

Penso que aquell fracàs de la meva mare va influir indirectament en la meva dedicació a la música. Wagner també m'influí. La meva germana i jo ens vàrem iniciar en la música des de molt petits. Jo tenia tres anys i ja tocava una mica el piano, coneixia les notes... i la meva germana també. I d'aquí ve la meva afició. Vaig entrar al Conservatori als vuit anys, però com que la meva mare ja m'havia ensenyat les primeres nocions, em van posar al tercer curs. Als onze anys vaig acabar el solfeig. Als vuit anys vaig començar a tocar el violoncel, perquè la meva mare, que feia els seus primers passos en poesia, va fer uns versos ingenus en què escrivia una carta als Reis. Hi va posar no sé què del "cel" i per fer rimar la paraula cel, va posar "violoncel". Els meus pares m'en van comprar un mig i vaig començar a estudiar. Em van posar el violoncel a les mans i jo estudiava amb mandra. La meva mare era molt severa. Recordo que jo estudiava per la nit, fins la una, en un quarto que hi feia un fred que pelava. No hi havia estufa ni res, i la meva mare, que era mestre, estava amb mi repassant els deures dels alumnes i així em feia companyia. A còpia d'estudiar vaig tenir molt bones notes.

M.I: La seva germana també s'hi va dedicar professionalment a la música?

M.P: Sí, ella va acabar violí i piano, amb excel.lent. Va assolir un gran prestigi com a pianista, acompanyant a figures tan destacades com Joan Manén i Francesc Costa, entre d'altres.

JORDI MOTA: No ha dit abans que la culpa de dedicar-se a la Música la havia tingut també Wagner?

M.P: Sí, perquè el dia que vaig sentir "Tannhauser" per l'Orquestra Pau Casals em vaig emocionar molt, tot jo tremolava!

Per cert que amb un músic de l'Orquestra Pau Casals, vaig tenir una decepció aquell dia. Jo devia tenir uns tretze anys; vaig sentir l'obertura de "Tannhauser". Em va emocionar tant que vaig plorar. Els músics semblaven àngels, éssers superiors... Quan va acabar el concert, vaig agafar el tranvia i a la plataforma hi havia un dels músics parlant amb el conductor... i deia cada disbarat, cada renec...! A mi em va semblar estrany que aquella persona que havia tocat amb tanta delicadesa parlés d'una forma tan grollera... m'en vaig emportar una decepció, un disgust...! Sentir-lo parlar d'aquella manera em va fer molta pena!

J.M: Recorda com i quan es va iniciar en Wagner?

M.P: Quan era deixeble d'harmonia i violoncel, a l'Escola Municipal de Música, l'actual Conservatori Municipal, recordo que en un cinquè curs de solfeig, donaven un premi a qui feia

el dictat perfecte. I jo vaig tenir aquest premi. El guardó consistia en un llibre sobre Wagner. Així el nom de Wagner va també lligat a aquest record.

J.M: I aquest retrat de Wagner que hi ha al programa, el va fer algun conegut seu o algun dibuixant wagnerià?

M.P: És de Francesc Miró, un dibuixant i ceramista molt bo, que viu a França, a Taurinyà, un poble prop del Canigó. L'original el tinc jo. Després el podreu veure.

J.M: I aquest va ser el primer concert en què la Banda va interpretar Wagner? Quina és la història d'aquesta Banda, El programa fa referència a la 35ª audició, i en canvi, al darrera hi posa edició 15^a de la Banda.

M.P: Sí. La 35ª audició es refereix a altres concerts (música de cambra i solistes vocals i instrumentals).

Aquest conjunt d'instruments de vent, i l'Associació que el patrocinava, es van fundar l'any 1931. Formaven dita Banda 40 músics afeccionats, entre ells alguns alumnes molt dotats musicalment, de l'Escola Municipal de Música de Barcelona.

Vàrem tenir l'honor de l'assistència, en alguns concerts, dels mestres Enric Morera, Blanca Selva, Joan Lamote de Grignon, Franck Marshall entre d'altres, com també les pianistes Alicia de Larrocha, Rosa Sabater, etc.

Per aquell temps, el Sr. Fontbernat, Director General de Música de la Generalitat, va disposar que les dues emissores, Ràdio Barcelona i Ràdio Associació, tinguessin sengles orquestres amb 42 músics cadascuna. Jo acabava d'arribar de Suïssa on havia guanyat el Primer Premi Internacional de Direcció d'Orquestra i em van designar director. N'era violinista l'Enric Casals, i al costat seu en Bocquet. Les dues orquestres actuaren juntes amb el nom d'Orquestra Sinfònica Catalana. Quan es va acabar la guerra, es van acabar les orquestres! Jo havia dirigit 187 concerts.

J.M: I els concerts monogràfics dedicats a Wagner eren una excepció?

M.P: Es pot dir que sí, car alternaven amb els d'altres destacats compositors.

JOAN GOMEZ: Els programes de la Banda Municipal, era normal dedicar-los íntegrament a Wagner.

J.M: Durant quin temps va dirigir la Banda Municipal de Barcelona?

M.P: De 1956 a 1966. Vaig fer oposicions i vaig guanyar la plaça.

J.G: El Mestre Pich va ser qui va doblar el nombre de mestres de la Banda.

M.P: Sí, de 42 a 88 músics... I tanmateix, no va ser gens fàcil d'aconseguir que l'Ajuntament posés 40 i escaig de professors més!

J.M: Les transcripcions de música per a Banda, eren totes de Joan Lamote?

M.P: Moltes sí. N'hi havia també del professor Lluís Oliva que eren magnífiques al igual que les de Joan Lamote de Grignon.

EVA MUNS: Els programes els hi deixaven triar a vostè?

M.P: Absolutament.

J.M: Vosté va conèixer els compositors catalans influïts per Wagner, com ara Manén, Morera, Pahissa...?

M.P: Quan Pahissa no es podia tocar a Barcelona, jo vaig dirigir una obra seva. Vaig ser molt amic de Pahissa, molt. Era un troç de pa. Molt bon músic i molt intel·ligent. Va escriure la millor biografia de Falla. Recordo que l'any 1932, l'Associació Obrera de Concerts, fundada per Pau Casals va crear una orquestra que es deia Institut Orquestral. Jo n'era director. Estava formada per estudiants o gent que tenia una altra professió però a qui agradava la música i tocava algun instrument. Varen donar molts concerts a Barcelona i arreu de Catalunya. Eren concerts que organitzaven quaranta o cinquanta entitats, des dels Centres de dretes fins els d'extrema esquerra, passant per tots els matisos. Alguna vegada havia vingut en Pahissa a dirigir una peça que es deia "En les costes Medirerrànies", un poema simfònic molt bonic. També recordo un concert que es va donar a la fàbrica Fabra i Coats, de Sant Andreu. Era ple de gom a gom i com que no hi havia cadires... la gent s'asseia sobre les bales de cotó... va ser bonic alló, sí!

Alguna vegada havia vingut en Morera, a dirigir la "Santa Espina", amb èxit esclatant. D'en Morera he dirigit el seu concert per a violoncel, del qual només es coneix el segon temps. És una pàgina molt inspirada.

J.M: Ara fa poc aquí van tocar la versió per a piano. Jo el vaig sentir tocar per orquestra al

Palau, ja fa molts anys, amb orquestra, i em va impressionar perquè l'orquestració em va recordar molt Wagner. En el segon temps hi ha un quartet de trompes que toca el tema de que vosté ha parlat abans, que és una meravella.

M.I: Aquest concert, no el tindrà pas gravat?

M.P: Sí, de quan el vàrem tocar amb la Banda. En Trotta va interpretar aquesta obra com a solista. I és curiós: Poc temps després del concert, va venir un crític de Madrid, molt conegut i va dir que volia sentir música catalana. Li varem posar l'adagio d'aquest concert. I ell va preguntar quina orquestra l'estava executant. En dir-li que era la Banda Municipal de Barcelona, no s'ho podia creure... sonava com una orquestra, molt bé.

J.M: I què ens pot dir d'En Joan Manén?

M.P: D'En Manén no s'en parla gaire perquè tenia poques simpaties. I no hi ha dret. Era un gran home, molt just. Us explicaré una anècdota com exemple: quan jo estava a la Banda, un dia em va telefonar, i em demanà si jo podia plantejar quelcom a l'Alcalde de Barcelona, que era en Porcioles. L'assumpte era el següent: ell s'havia gastat vint-i-un milions de pessetes en la construcció d'un auditori al carrer de Balmes, de Barcelona, però no el podia acabar perquè li suposava la despesa d'una quantitat semblant a la gastada. No s'hi veia amb cor. Proposava que l'Ajuntament es fes càrrec d'aquell local, n'acabés les obres i en disposés per dedicar-lo a fer-hi cine, teatre o altres activitats. L'únic compromís a que s'havia de subjectar era que es fecin dos concerts anuals amb obres seves. Llavors jo vaig parlar primer amb en Tarín, que era el secretari d'en Porcioles i li vaig explicar. Ell va dir: "Manén, Joan Manén, uh!, uh!", –va fer així–. I jo vaig pensar: "Malament!" Aleshores va entrar a veure l'Alcalde i poc després va sortir i em va dir: "Aquesta operació financiera no interessa el més mínim". Quan li vaig comunicar la resposta a n'en Manén es va enfadar amb mi...! Es va pensar que no m'havia pres prou interès...!

J.M: Però Manén com a compositor i solista està reconegut.

M.P: I com a director també. Li vaig veure dirigir "El Cavaller de la Rosa", de Strauss, al Liceu, amb molta autoritat. I no és una obra fàcil. Vàrem col.laborar junts en una sessió, a Barcelona; en el mateix concert on jo dirigia altres obres, ell va dirigir un ballet sobre "El retrat de Dorian Grey", d'Oscar Wilde. Durant un assaig amb l'orquestra, l'arpista va dir: "Això no es pot tocar amb l'arpa!" Llavors, Manén li va preguntar: "N'Està segur que no pot ser? Es impossible!" Va baixar al "foso" i li va dir: "Deixi'm l'arpa!" Va agafar l'instrument i va executar el fragment

sense cap problema... Manén era un bon compositor, bon director d'orquestra i bon violinista.

M.I: Les partitures de les obres de Manén, es poden trobar?

M.P: S'haurien de buscar... La vidua de Joan Manén, una senyora nord-americana, guardava l'arxiu. Aquest arxiu el va donar per posar en ordre a na Lluïsa Torrà, esposa del pedagog Enric Gibert Camins, que es va estar una o dues setmanes classificant l'obra. Jo li vaig demanar que si hi havia alguna cosa duplicada ens en donès una còpia a mi i a la meua germana, que també era pianista però no ens va donar res. No sé si ho va guardar tot o ho va donar. En tot cas, avui potser es podria trobar quelcom al Centre de Documentació Musical de la Generalitat.

M.I: O potser a la Biblioteca de Catalunya, on es conserva gran part del llegat documental d'En Joaquim Pena.

M.P: Un gran wagnerista en Pena! El vaig conèixer quan jo tenia quinze anys en ingressar a l'Orquestra Pau Casals com a violoncel·lista. Ell era secretari de l'Orquestra i a més, n'era l'administrador. Tenia un caràcter una mica estrany, una mica adust. Molt intel·ligent. Ara, com a crític era terrible... feia cada crítica que déu n'hi do...

E.M: A la revista "Joventut" feia crítiques periòdiques, i eren demoledores... Encara que si l'espectacle o els cantants estaven bé, també els posava pels núvols...

M.P: Exacte. Recordo que quan Morera va estrenar "Emporium", en Pena va fer-ne un gran elogi. Va dir que era el millor compositor català. I és que Morera era un enamorat de Wagner. Per ell, el primer compositor era Wagner i després Grieg i Chopin. Fa set o vuit anys, a Barcelona vaig dirigir amb l'Orquestra de l'Associació Joan Massià, una obra per orquestra de corda titulada "Melangia", que Morera m'havia donat i que ningú no coneixia. La gent va quedar parada que fos d'en Morera. Té un andante preciós. Fa servir uns acords semblants als de "Tristany", però sense copiar-los, agafant-los harmònicament. Acords, per exemple de cinquena augmentada, quarta disminuïda... Wagner feia servir uns acords que fugien de les normes corrents i buscava unes sonoritats diferents, sobre tot quan composava una obra dramàtica. Se n'hauria de parlar més d'en Joan Massià. Era un gran músic. En Massià quan examinava els alumnes, en els estudis per a violí sol, els acompanyava al piano però improvisava, ja que no hi havia acompanyament. Amb el piano corregia els alumnes. Quan

un alumne quedava ensopit, ell li deia: “No et sento!, No et sento!” i tocava més fort el piano. Acompanyava l’alumne com si fos dintre seu, el feia entrar en la partitura de la música a través de l’acompanyament pianístic i improvisava segons el defecte que pogués tenir l’alumne. Eh que es bonic, això? Jo vaig presenciar-ho un dia que feia exàmens trimestrals, precisament s’hi examinava en Josep M. Alpiste, violinista de l’Orquestra del Liceu. Era molt bon mestre. Era un músic complet i un gran violinista. Una vegada va donar el concert per a dos violins i orquestra de J.S. Bach amb el Manén. I en aquest concert en Manén tocava de memòria i en Massià amb paper, perquè hi havia un passatge on sempre s’equivocava. En Manén després d’un dels assaigs va dir-li: “Jo toco de memòria”. En Massià, que no estava acostumat a tocar sense partitura, li va dir: “Estigui tranquil que el dia del concert, ja miraré d’arreglar-ho”. Arribà el dia del concert. Nosaltres estavem escoltant-los i vet aquí que... allà on s’havia equivocat als assaigs en Massià... es va equivocar en Manén!

M.I: Clar! Devia estar pensant: “ara s’equivocarà, ara s’equivocarà”... i es va confondre ell!

J.G: Massià era un bon mestre. Jo tocava a l’Orquestra de l’Associació. En els assaigs, tot el que deia eren sentències, però el dia del concert, que era pels seus amics, s’espantava, tot ell tremolava... I com a mestre era una joia.

M.I: Ja fa anys que no té l’orquestra, l’Associació?

M.P: Des que vaig deixar-la. Es feia un concert l’any. El pagava la Generalitat amb una subvenció que donava a l’Associació. Costava unes tres-centes mil pessetes pels assajos del professors, tots professionals, bastants d’ells antics alumnes de Massià. Al darrer concert que vaig dirigir vaig programar l’obra de Morera que he citat abans i una d’en Manén per a orquestra de cordes, que ara quasi bé mai no s’interpreta, “Miniatures”. Consta de sis o set temps. En un d’ells sobretot hi ha un “obstinato”, on els segons violins fan sol, la bemoll, sol, i tots els altres van canviant de tonalitat, si bé sempre es va sentint aquell sol-la-sol, que fa molt bonic.

J.M: D’òpera n’ha dirigit?

M.P: Al Liceu. Vaig dirigir “Maria del Carmen”.

J.M: Hi ha molta diferència entre dirigir concerts i òpera?

M.P: A mi m’agrada molt dirigir concerts simfònic-vocals. M’agrada molt dirigir veus. I això n’és una demostració (el Mestre assenyala un póster on es veu l’escenari del Palau amb

orquestra i cors). Aquí erem dos-cents cinquanta. I allà n'hi ha un altre on actuaven dos orfeons junts.

E.M: Amb l'Orfeó Català?

M.P: Aquesta vegada no, encara que l'Orfeó Català també el vaig dirigir. Aquest concert va ser amb motiu del 75 Aniversari de la Banda. Vaig dirigir el cor de l'orquestra on hi tocaven entre d'altres, en Gonçal Comellas, en Joan Ponsa, en Domènech Segú, en Josep Trotta i el cor d'alumnes del Conservatori. També hi havia la gran cantant Conxita Badia, que aleshores era professora del Conservatori.

J.M: Amb l'experiència que li dóna la seva llarga carrera, ens podria dir si li sembla que les orquestres d'ara sonen diferent a les d'abans? Es nota un canvi?

M.P: Tot depén de l'edat que es té. Quan tenia quinze anys, –i mireu si fa temps, perquè en tinc vuitanta-tres–, jo tocava a l'orquestra Pau Casals. Hi havia una vuitentena de professors. I com que jo era dintre, per mi, aquella orquestra sonava molt bé, era la millor. Assajàvem cada dia. Fèiem temporada de Primavera, de Tardor i d'Hivern. L'any 1936 la vaig sentir de nou al Liceu, en un concert dirigit per en Perez Casas, director de la Filarmónica de Madrid. En pau Casas va tocar el concert de Dvorak.

J.M: Després de la guerra, l'any 1939, la Banda va actuar?

M.P: En aquell temps, la dirigia el mestre Joan Lamote de Grignon. Després van fer una campanya contra ell i el van destituir. Aleshores se'n va anar a València i va fundar l'Orquestra Sinfónica de València. Com que li agradava tant Wagner a n'En Lamote, molt sovint programava "La Cavalcada de les Walkíries" i ja li deien alguns, amb brometa, cantant-ho amb la tonada d'aquest fragment "Siempre-lo mismo, siempre-lo mismo...! Ell sabia que aquesta és una peça agraïda, a més de genial.

J.M: ...Sempre que es toqui amb una orquestra nodrida, perquè per Banda no sé si quedaria massa bé!

M.P: No s'ho cregui, perquè si a la Banda hi ha tenora i tible, aquells intervals que fan les Walkíries, aquells salts d'octava, tant difícils, de do a do, els que fan això, amb l'orquestra sola, moltes vegades no se senten, mentre que en la banda amb la tenora i el tible, sí.

J.M: I de Wagner quina és la peça que considera que sona millor per a banda?

M.P: El Preludi dels "Mestres Cantaires". Tot el contrapunt que hi ha al final, se sent vigorós. A més, com que la vaig dirigir amb tant d'afecte la Banda, a mi em sonava molt bé.

J.M: Vostè creu que la música pensada per orquestra, en ser transcrita per a banda, no perd?

M.P: Depén de les característiques de l'obra. Per exemple, "El Bolero" de Ravel sona tan bé amb banda com amb orquestra. Els que canten el tema: les flautes, els clarinets, saxos, trombons, tots ells són instruments que es troben a la banda. I per això queda molt bé. Com també queden molt bé alguns concerts per a piano i orquestra de Mozart, perquè Mozart, moltes vegades juga amb la fusta, amb els clarinets, oboès i fagots. Amb la Banda vàrem interpretar una obra de J.S. Bach per a orgue. És clar, l'orgue és un instrument de vent, de tubs... i com que a la Banda també n'hi ha d'instruments de vent, quedava força bé. S'han de buscar obres que no siguin atonals. Tampoc no es poden tocar, per exemple, les simfonies de Haydn o de Mozart. Amb la Banda vàrem tocar unes obres molt compromeses com, per exemple, "La Patètica" de Txaikovski, la "Simfonia en re" de Cesar Franck, una obra de Mossolow que es diu "La Fundició d'acer". Vàrem estrenar una obra de Henry Tomasi titulada "Fanfares Litúrgiques", escrita per a instruments de vent, una obra molt interessant, contemporània.

M.I: I les obres, les tocaven senceres?

M.P: Totes,... i tant!

M.I: Però es que ara no es toquen obres tan llargues.

J.G: No les podem fer! No tenim instruments!

J.M: La Banda, a l'època que vosté la va dirigir, va gaudir de gran importància dintre de la ciutat.

M.P: Certament era molt popular. Això va crear uns certs ambients musicals contraris a la Banda, perquè la Banda, en aquella època, omplia el Palau, en els concerts matinals. I l'Orquestra, no.

J.G: I,... ens van treure!

M.P: No convenia. Recordo que a la premsa, en Sempronio va fer un comentari que deia: "He anat a un concert al Palau i m'ha semblat que quan sentia la Banda sonava l'Orquestra i

quan sentia l'Orquestra sonava la Banda!" Realment, en els concerts de la Banda hi havia molt d'ambient, molt.

M.I: I dels concerts de la Banda, n'hi han de gravats?

M.P: Jo en tinc alguna gravació.

E.M: Va conèixer el Mestre Toldrà?

M.P: Vàrem ser molt amics i vaig coincidir amb ell al Conservatori, perquè quan ell era catedràtic de violí i direcció d'orquestra, jo n'era Director. Toldrà va dirigir l'Orquestra Municipal des de la seva fundació (crec que l'any 1944). El Mestre Toldrà tenia molt bon caràcter i un gran entusiasme per la seva funció. Indubtablement era un gran músic, un gran artista. Recordo que un dia en un assaig, va sentir que algú desafinava i li va dir: "Mestre, que li passa quelcom? Que no es troba bé?" "No mestre, perquè ho diu?" –va contestar l'al.ludit. "Home, perquè em pensava que feia d'insurrecto!" –va respondre en Toldrà..., i l'assaig va continuar després de la rialla general.

E.M: Tampoc és gaire reconeguda la seva obra aquí.

M.P: Són força populars les seves cançons, tan magnífiques. També l'òpera "El giravolt de maig", molt interessant. "Empúries", una sardana de concert, molt important, entre altres pàgines magnífiques com, per exemple, "Vistes al mar", etc.

J.M: I a Conrado del Campo, també el va conèixer?

M.P: Vàrem ser companys ja que quan vaig anar a dirigir l'Orquestra de Radio Nacional de Madrid ell també n'era director. Era molt bon home i bon company. Don Conrado era tota una institució a Madrid. Un gran músic i un bon compositor.

J.M: Una gran part dels llibres de la nostra biblioteca wagneriana procedeixen de la biblioteca de Conrado del Campo. Es veu que quan va morir, la família se'ls va vendre. Alguns d'ells estan dedicats a Joaquim Pena. I quan veus això et preguntes què passa amb les biblioteques quan un es mor, es dispersen. La de Joaquim Pena està una mica deteriorada a la Biblioteca de Catalunya, però la de Conrado del Campo es va disgregar completament.

M.P: Jo tinc molts llibres de música, tractats, partitures. Al meu fill li agrada la música però ell és químic i no el veig predisposat a posar ordre en tot aquest material. Sortosament, tinc un net

de vint anys que estudia violoncel. Ho fa força bé, estudia molt. I em penso que ell serà qui rebrà això. Jo crec que hi ha material que pot interessar molt.

J.M: Ara posaré en un compromís al Sr. Gomez. Com és el Mestre Pich com a director de la Banda?

J.G: Jo sempre dic el mateix: el Mestre Pich, el Mestre Argudo... i s'han acabat els directors de la Banda Municipal! Mestre, es així i vostè ho sap!

M.P: Parlem d'una altra cosa!

M.I: Mestre, vostè segueix component?

M.P: Sí, tinc més de 100 obres. A mi el que m'ha agradat molt ha sigut escriure per a cant i piano, piano sol, cors i orquestra, etc. La darrera obra que he escrit "Adagio i Allegro" ha estat editada. La vaig escriure no fa gaire, potser ara fa un any. Està escrita amb el sistema dodecafònic, que consisteix en posar els dotze sons sense repetir-ne cap. Quan em van nomenar Soci d'Honor del Conservatori del Liceu, la va estrenar un jove pianista que es diu Giró de cognom i és deixeble d'en Tiel.les. La va interpretar perfectament.

M.I: I per trompa, no ha compost res?

J.G: No hi ha peces per trompa escrites per compositors catalans perquè es coneixia poc la trompa aquí, abans. Només Brotons i Manuel Oltra han compost per a aquest instrument.

J.M: I en Vicente Zarzo, que toca a la Banda, també té algunes peces. Nosaltres, que pertanyem a la Internacional Horn Society, varem aconseguir que el fill de Didac Monjo, del Liceu, compongués una sèrie d'obres, dintre d'un estil lleuger, modern, però tonal, per a aquest instrument.

E.M: A veure si s'anima, Mestre, i escriu un dia una sonata per a trompa. Seria fantàstic!

M.I: Com ho fa, Mestre, per inspirar-se amb un text?

M.P: La poesia ja em dona la música. Només cal posar-li ritme.

E.M: Mestre, ens pot dir quins poetes l'han inspirat?

M.P: N'hi ha molts: Carner, Verdaguer,... Tinc força lletres també de la meva esposa, Maria Escrihuela, de Perez Simó, Melcior Font, Rafael Salvia, Frederic Alfonso Orfila, López Picó, Joan Arús, Colomer, entre d'altres. Tinc poemes molt bonics. Ara en recordo un, de Melcior

Font. Només és una quarteta, que ben bé dura cinc o sis minuts i que la va estrenar Carme Bustamante. Només té aquesta lletra, mireu què bonica:

**“Bon ventall fes l’oreig fi,
i el cabell no esbullis massa,
allunya la mort que vé
i acosta l’amor que passa!”**

J.M: Té alguna gravació d’aquesta peça?

M.P: Possiblement..., seria qüestió de buscar-la. Mireu, jo tinc un problema: tot ho guardo i després no ho trobo. Veieu tot això d’aquí? Són fotografies de concerts i d’artistes, dedicades, que recullen tot el panorama de músics, perquè quasi els he dirigit tots, jo. Ara mateix hi ha hagut un concert de Nadal, d’en Rodrigo i en aquesta felicitació que m’han enviat hi surt precisament una obra que va estrenar Victòria dels Angels amb l’Orquestra Simfònica de Barcelona i que jo vaig dirigir, sobre text de Verdaguer, amb música de Rodrigo. Ell coneix el català perquè és valencià. Malgrat que no hi veu, la seva esposa Vicky l’ajuda.

E.M: Mestre, estaria molt bé que algú enregistrés o edités la seva obra.

J.M: Seria molt interessant perquè aquí tenim el problema que la música catalana no es pot escoltar, no hi ha gravacions, no està editada. És com si no existís. Només es coneixen algunes obres de Manén, de Pahissa, de Morera,...

M.P: Això és cert. Morera, per exemple, té una obra lírica, amb text de Josep M. de Sagarra, en tres actes, titulada “Andreu el navegant”, inèdita. Ningú no s’atreveix a editar-la, no hi ha diners..., i em sembla que la unió de Sagarra i Morera ja és prou garantia!

J.M: Tanmateix la Generalitat hauria d’interessar-se per enregistrar, al menys, una obra de cada compositor català per donar-la a conèixer, i editar també les partitures, perquè puguin ésser interpretades.

M.I: Mestre, i de la seva obra, en té gravacions?

M.P: Si, i entre elles, n’hi ha una per a violoncel o violí i orquestra que vaig estrenar a Las Palmas de Gran Canaria. Va ser el concert de comiat que vaig donar en agraïment pels bons tractes que m’havien atorgat, abans d’ésser nomenat director de l’Orquestra Simfònica de Radio Nacional, a Madrid. Aquesta obra ha estat interpretada amb violí o violoncel per

Agustin León Ara, Pere Busquets, Madeleine Vautier, Joan Alós, Xavier Turull, Josep Trotta, J. Puga, Rosa G. Faria, Joan Antoni Pich, entre d'altres.

Després d'aquesta agradable conversa, ens acomiadem del Mestre Pich desitjant poder parlar amb ell sobre aquests i molts altres temes musicals en una altre ocasió.